

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 203/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky **LITA, autorská spoločnosť**, Mozartova 9, Bratislava, IČO 00 420 166, zastúpenej JUDr. Dagmar Kubovičovou, advokátka, Námestie Biely kríž 3, Bratislava (pôvodne vedenou pod Rvp 508/2021), a sťažovateľky **Slovak Telekom, a. s.**, Bajkalská 28, Bratislava, IČO 35 763 469, zastúpenej advokátskou kanceláriou HUSAR AND PARTNERS, s. r. o., Vojenská 14, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ivan Husár (pôvodne vedenou pod Rvp 635/2021), obe proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021, takto

rozhodol:

1. Ústavné sťažnosti **prijíma** na ďalšie konanie.
2. Ústavný súd Slovenskej republiky **prikazuje** Okresnému súdu Bratislava I prerušiť konanie vedené pod sp. zn. 12 Ca 19/2019 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.
3. Návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021 **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka **LITA, autorská spoločnosť**, Mozartova 9, Bratislava, IČO 00 420 166 (ďalej aj „LITA“), sa ústavnou sťažnosťou, doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 9. marca 2021, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021, ktorým okresný súd nepripustil na vstup LITY do napadnutého konania. LITA navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, zrušil ho a vec vrátil

okresnému súdu na ďalšie konanie. LITA zároveň navrhuje, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania. LITA tiež navrhla, aby ústavný súd rozhodol aj o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia a zároveň o dočasnom opatrení, ktorým by prikázal okresnému súdu prerušiť napadnuté konanie do rozhodnutia o jej sťažnosti vo veci samej. Predmetná ústavná sťažnosť bola ústavným súdom vedená pod sp. zn. Rvp 508/2021 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi, ktorý je podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky konanom 16. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2021“) členom prvého senátu ústavného súdu.

2. Sťažovateľka **Slovak Telekom, a. s.**, Bajkalská 28, Bratislava, IČO 35 763 469 (ďalej aj „Slovak Telekom“), sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Slovak Telekom navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, zrušil ho a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Slovak Telekom zároveň navrhuje, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania. Predmetná ústavná sťažnosť je ústavným súdom vedená pod sp. zn. Rvp 635/2021 a je pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Molnárovi, ktorý je podľa rozvrhu práce na rok 2021 členom druhého senátu ústavného súdu.

3. Ústavný súd na neverejnom zasadnutí pléna konanom 14. apríla 2021 rozhodol uznesením sp. zn. PLs. ÚS 32/2021 o spojení označených ústavných sťažností na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 635/2021.

4. Podstatou oboch ústavných sťažností je tvrdenie sťažovateľiek o porušení ich základného práva na inú právnu ochranu, ku ktorému malo dôjsť procesným rozhodnutím okresného súdu o návrhu žalobcu na nepripustenie vstupu sťažovateľky LITY ako intervenienta na strane sťažovateľky Slovak Telekom do napadnutého konania. Obe sťažovateľky sú toho názoru, že ide o rozhodnutie, ktoré je spôsobilé ovplyvniť priebeh konania, a má závažný dopad na právne postavenie oboch sťažovateľiek. Poukazujú aj na to, že ide o ojedinelé rozhodnutie, pretože v skutkovo a právne identických sporoch všeobecné súdy opakovane právoplatne rozhodli, že vstup LITY ako intervenienta je v rovnakých sporoch prípustný, keďže môže mať vplyv na ich právne postavenie a ich vzájomné vzťahy. Sťažovateľka Slovak Telekom nad rámec uvedeného namietala aj porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy z dôvodu neumožnenia zaujať stanovisko k návrhu žalobcu z 8. decembra 2020, čo sa týka nepripustenia intervenienta (LITY) do konania.

5. Sťažovateľka LITA svoj návrh na odklad vykonateľnosť a návrh na dočasné opatrenie vo svojej ústavnej sťažnosti odôvodnila s poukazom na okolnosti predmetu sporu a povahu predmetu sporu, z čoho vyvodzovala, že sú dané dôvody na rozhodnutie o odklade právoplatnosti napadnutého

uznesenia, ako aj na rozhodnutie o dočasnóm opatrení spočívajúcom v uložení príkazu prerušiť napadnuté konanie.

6. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľky vo svojich sťažnostiach navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ich označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, zrušil ho, vec vrátil na ďalšie konanie a priznal im náhradu trov konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

7. Podľa § 56 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd sťažnosti sťažovateľiek podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahujú všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 39, § 43 a § 123) a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Keďže ústavný súd nezistil zjavné dôvody na odmietnutie sťažností podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde, prijal ich v celom rozsahu na ďalšie konanie.

9. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľky LITA na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, ústavný súd sa musí predovšetkým vysporiadať s pnutím medzi bežným významom terminológie, ktorú zákonodarca použil v prvej časti textu § 129 zákona o ústavnom súde („odloženie vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia“) na jednej strane a zmyslom a významom

konania o predmetnej ústavnej sťažnosti a rozhodnutia vo veci samej pre sťažovateľov na strane druhej.

9.1. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde, ak zákon o ústavnom súde neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, na konanie pred ústavným súdom sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

9.2. Podľa § 232 ods. 1 CSP vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynúiteľnosti zákonnými prostriedkami. A contrario o vykonateľnosti nemožno uvažovať pri súdnych rozhodnutiach, ktoré povinnosť na plnenie neobsahujú. Medzi takéto rozhodnutia sa radí aj napadnuté uznesenie, ktoré sťažovateľke LITA neukladá žiadnu povinnosť, ktorú by bolo možné nútene vykonať.

9.3. V konaniach o opravných prostriedkoch proti právoplatným súdnym rozhodnutiam možno rozhodnúť o odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, „ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa“ (§ 412 ods. 1, § 444 ods. 1 a § 464 v spojení s § 444 ods. 1 CSP). Účelom inštitútu odloženia vykonateľnosti rozhodnutia je nepochybne prevencia nepriaznivých následkov núteného výkonu rozhodnutia, ktoré je napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (a ktorého ďalšia existencia a právne účinky sú otázne). Keďže pri napadnutom uznesení nie je možné uvažovať o jeho vykonateľnosti, pri doslovnom výklade termínu „odloženie vykonateľnosti“, použitom v § 129 zákona o ústavnom súde, by bolo potrebné návrhu sťažovateľky LITA nevyhovieť.

9.4. Je potrebné uviesť aj to, že predpisy civilného práva procesného umožňujú dosiahnuť to isté – neuplatňovanie účinkov napadnutého právoplatného rozhodnutia do rozhodnutia o uplatnenom opravnom prostriedku – aj pri rozhodnutiach, ktoré neobsahujú povinnosť na plnenie, t. j. pri rozhodnutiach, ktoré nie sú v zmysle § 232 ods. 1 CSP vykonateľné (porovnaj § 412 ods. 2, § 415 ods. 2, § 444 ods. 2 a § 464 v spojení s § 444 ods. 2 CSP – odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia).

9.5. V prebiehajúcom konaní o ústavnej sťažnosti ústavný súd posudzuje, či napadnutým uznesením o nepripustení sťažovateľky LITA ako intervenienta do konania pred okresným súdom boli porušené v bode 1 uvedené základné práva sťažovateľiek. Zmyslom intervencie v sporovom konaní je efektívna podpora sporovej strany intervenientom. Pokiaľ by v čase právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej bolo konanie pred okresným súdom v štádiu, keď už intervenient nemôže vykonať efektívne procesné úkony na podporu sporovej strany, alebo by bolo konanie pred okresným súdom právoplatne skončené, nemalo by rozhodnutie ústavného súdu pre sťažovateľky žiadny praktický význam.

9.6. Pre dosiahnutie účelu § 129 zákona o ústavnom súde preto ústavný súd dospel k názoru o potrebe extenzívneho výkladu „odkladu vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia“, t. j. ako odloženia uplatňovania právnych účinkov napadnutého právoplatného rozhodnutia aj v prípade, keď toto rozhodnutie nie je vykonateľné v civilnoprocessnom zmysle. Takémuto výkladu svedčí aj časť textu § 129 za čiarkou („ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia...“ – teda nie nevyhnutne jeho núteným výkonom – „... hrozila závažná ujma...“.

10. Ústavný súd po preskúmaní dôvodov návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia konštatuje, že vyhovieť tomuto návrhu by (na jednej strane) odstránilo negatívne následky

uplatňovania napadnutého rozhodnutia (sťažovateľka LITA by mohla pôsobiť ako intervenient v konaní pred okresným súdom a sťažovateľka Slovak Telekom by mohla z tejto skutočnosti procesne prosperovať), avšak (na strane druhej) by realizácia procesných úkonov intervenientom vyvolávala voči žalobcovi nezvratné účinky (nezvratné v tom zmysle, že ani po prípadnom nevyhovujúcom náleze ústavného súdu, a teda po „definitívnom“ odchode intervenienta z konania, by účinky a vplyv jeho pôsobenia nebolo možné odstrániť). Vyhovenie návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia by preto znamenal neprimeraný zásah ústavného súdu do prebiehajúceho konania pred okresným súdom a do postavenia žalobcu. Preto ústavný súd tomuto návrhu nevyhovel (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

11. Návrh sťažovateľky LITA na dočasné opatrenie v podobe príkazu ústavného súdu okresnému súdu prerušiť predmetné konanie do právoplatnosti skončenia konania o ústavnej sťažnosti sa na prvý pohľad takisto javí ako neprimeraný zásah do konania pred okresným súdom. Avšak pri zvážení kolidujúcich záujmov sporových strán a už uvedených následkov, ktoré by voči tej-ktorej sporovej strane vyvolalo vyhovenie návrhu na odklad vykonateľnosti (negatívny a predovšetkým nezvratný vplyv v spore realizovanými úkonmi intervenienta na postavenie žalobcu) alebo nevyhovenie tomuto návrhu (v závislosti od štádia konania pred okresným súdom znemožnenie efektívneho pôsobenia intervenienta v spore aj napriek potenciálnemu vyhovujúcemu nálezu – pozri bod 9.5.), ústavný súd došiel k záveru, že spravodlivým riešením bude príkaz okresnému súdu prerušiť predmetné konanie do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej. Počas doby prerušenia konania pred okresným súdom (§ 165 ods. 2 CSP) nebudú sťažovateľky „ukrátené“ o možnosť koordinovaného procesného postupu, a žalobca nebude „ohrozený“ procesnými úkonmi intervenienta, ktorého postavenie je predmetom ústavného prieskumu. Uvedené pozitíva dočasného opatrenia ústavného súdu vyvažujú negatívum, ktoré predstavuje dočasná stagnácia konania. Preto ústavný súd návrhu na dočasné opatrenie vyhovel (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

12. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. apríla 2021

Peter Molnár
predseda senátu